

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abstineren en de dialoog tussen rechter en wetgever

Uzman, J.

Citation

Uzman, J. (2013, December 5). *Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abstineren en de dialoog tussen rechter en wetgever. Meijers-reeks*. Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/22740>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/22740>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Cover Page

Universiteit Leiden

The handle <http://hdl.handle.net/1887/22740> holds various files of this Leiden University dissertation

Author: Uzman, Jerfi

Title: Constitutionele remedies bij schending van grondrechten : over effectieve rechtsbescherming, rechterlijk abstineren en de dialoog tussen rechter en wetgever

Issue Date: 2013-12-05

DEEL I | HET NEDERLANDSE RECHT: CONSTITUTIONELE REMEDIES EN DE TERME DE GRÂCE

Meneer Van Dale wacht op antwoord.

Van Dale, eigenaar van een aantal woningen, vindt dat het hem onmogelijk wordt gemaakt om zijn woningen rendabel te verhuren. Aan de ene kant brengt de overheid hem rioolrechten in rekening. Aan de andere kant maximeert diezelfde overheid zijn huurprijs, en verbiedt zij hem de rioolrechten daarin door te berekenen. Van Dale ziet daarin een schending van artikel 1 Eerste Protocol bij het EVRM, het eigendomsrecht. De rechter zit ongemakkelijk naar Van Dale te luisteren. Wat als dat beroep op het EVRM terecht is?¹ Van Dale gelijk geven is één ding. Maar wie draait dan op voor de daaraan verbonden kosten? Bepaalt hij dat Van Dale zijn rioolrechten niet hoeft te betalen, dan is dat de gemeente. Betaalt Van Dale wel, maar mag hij de kosten aan zijn huurders in rekening brengen, dan worden die laatsten de dupe van de rechterlijke uitspraak. Kent hij Van Dale een schadevergoeding toe op basis van het aansprakelijkheidsrecht vanwege onrechtmatige wetgeving, dan betaalt de Staat. Zulke keuzes wil de rechter niet maken. De wachtende Van Dale krijgt als antwoord dat hij gelijk heeft, maar dat de kwestie ‘de rechtsvormende taak van de rechter te buiten gaat’. Het is aan de wetgever om de wet aan te passen. Maar geen nood. Laat ‘Den Haag’ te lang op zich wachten, dan mag Van Dale of een andere boze verhuurder nog eens terugkomen bij de rechter.

In dit deel gaat het om drie kwesties. Welke mogelijkheden hebben rechters om het Nederlandse recht in lijn te brengen met mensenrechtelijke verdragsverplichtingen? In welke gevallen zien zij ervan af om dat te doen? En wat zijn de gevolgen van die laatste beslissing, voor de burger en voor de wetgever? Het antwoord op die vragen begint met een systematische analyse van de rechterlijke gereedschapskist. Die analyse is vooral beschrijvend van aard. De evaluatie vindt in deel II plaats. Wel gaat het om een kritische beschrijving. Ik zie hoe de rechtspraktijk zich verhoudt tot het geldende Nederlandse staatsrecht. Bovendien moeten bij de beschrijving van het geldende recht soms keuzes worden gemaakt. Ik maak die keuzes steeds met in het achterhoofd,

1 De casus is losjes gebaseerd op HR 29 oktober 2010, *BNB* 2011/51 m.nt. Pechler. In die zaak kwamen de HR en de feitenrechters evenwel tot de conclusie dat art. 1 EP bij het EVRM niet geschonden werd.

het uitgangspunt dat de rechter – binnen de grenzen van zijn mogelijkheden – zo veel mogelijk effectieve rechtsbescherming verleent.

Dit deel bestaat uit vier hoofdstukken. De kern wordt gevormd door de hoofdstukken 3 en 4, waarin – respectievelijk – de beschikbare remedies worden besproken en wordt gezien in welke gevallen de rechter ervan afziet om in een remedie te voorzien. Hoofdstuk 5 gaat vervolgens over de vraag welke gevolgen een en ander heeft voor de gedupeerde burger en voor de andere staatsmachten. Aan deze analyse gaat een inleidend hoofdstuk vooraf, waarin wordt ingegaan op de plaats van mensenrechten in de Nederlandse rechtsorde (hoofdstuk 2).